

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือประชาชนผู้ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริโภครายงาน 207 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นลูกค้า บริษัท ร้านค้า ชมรมกลุ่มเกษตรกร และผู้ขายผักปลอดภัย ในอำเภอพร้าว อำเภอแม่ริม อำเภอสารภี และอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีสัดส่วนดังนี้

ประชากรผู้บริโภควิถีชีวิตปลอดภัย ในร้านขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน 40 คน

ประชากรผู้บริโภควิถีชีวิตปลอดภัย ในร้านขนาดกลาง เช่น ตลาดนัดสินค้าเกษตร 127 คน

- ตลาดนัดสินค้าเกษตรอิมบิยูค่าเที่ยง
- ตลาดนัดโรงเรียนดาราวิทยาลัย
- ตลาดนัดโรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย
- ตลาดนัดภาคโค้งโค้ง คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ตลาดนัดศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ตลาดนัดกลุ่มอำเภอพร้าว

ประชากรผู้บริโภควิถีชีวิตปลอดภัย ในร้านขนาดเล็ก เช่น ร้านค้าในตลาดสด 40 คน

สำหรับขนาดตัวอย่างที่จะใช้ศึกษานี้เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านเวลา และเงินทุนที่ใช้ในการศึกษา จึงจำเป็นต้องเลือกขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม โดยขนาดตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา (ศิริวรรณและคณะ, 2540) มีรายละเอียดดังนี้

$$N^2 = \frac{Z^2 pq}{E}$$

N = จำนวนตัวอย่าง

Z = ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % มีค่าเท่ากับ 1.96

p = ค่าประมาณเปอร์เซ็นต์ที่คาดหวัง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 45 %

q = (1-q) เท่ากับ 30%

E = มีค่าความคลาดเคลื่อนในการศึกษาที่กำหนดที่ 5%

จะได้

$$N^2 = \frac{(1.96^2 \times 0.45 \times 0.3)}{(0.05)^2}$$
$$= 207.44$$

ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จะใช้ขนาดตัวอย่างผู้บริหารในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 207 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการทำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำไปสอบถามผู้บริหารที่คัดเลือกในจังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีคำถามปลายปิด (closed-ended question) และปลายเปิด (open-ended question) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้บริหารที่คัดเลือก เพศ อายุ ระดับการศึกษา สมาชิกในครัวเรือน รายได้ของผู้กรอกแบบสอบถาม รายได้รวมของครอบครัว จำนวนสมาชิกของครอบครัว

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารที่คัดเลือกในครอบครัว

ตอนที่ 3 ข้อมูลทางด้านความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารที่คัดเลือก

การวิเคราะห์หาความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารที่คัดเลือกในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสร้างคำถามแบบตอบถูกหรือผิด จำนวน 15 ข้อ โดยคะแนนผู้ตอบกำหนดให้

ตอบถูก	ให้คะแนน	1	คะแนน
ตอบผิด	ให้คะแนน	0	คะแนน

ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร ที่นำมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแล้วนำมาแปลความหมาย โดยแบ่งเกณฑ์คะแนนออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

ระดับความรู้้น้อยมาก	มีช่วงคะแนนระหว่าง	0.00-0.25
ระดับความรู้้น้อย	มีช่วงคะแนนระหว่าง	0.26-0.50
ระดับความรู้ปานกลาง	มีช่วงคะแนนระหว่าง	0.51-0.75
ระดับความรู้มาก	มีช่วงคะแนนระหว่าง	0.76-1.00

ตอนที่ 4 ปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะของผู้บริหารที่คัดเลือก

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยรวบรวมจากเอกสารสิ่งตีพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามขึ้นมาแล้ว ก่อนที่จะนำไปสอบถามกับเกษตรกรผู้ศึกษาวิจัย ได้ดำเนินการหาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกณะกรรมการที่ปริภษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่ข้องการวัด (content validity) เพื่อตรวจสอบและทำการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อน 20 ชุดเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลผลการวิจัยโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาเรียงเรียงและประเมินผลแล้ววิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติเพื่อทำการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science or SPSS for Windows) ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้ดังนี้คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของประชากร
2. ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ x_1 = เพศ อายุ ระดับการศึกษา สมาชิกในครอบครัว รายได้ของผู้บริโภคต่อปี รายได้รวมของครอบครัว ผู้บริโภคต่อปี และความถี่ในการปรุงอาหารเองใน 1 สัปดาห์ กับตัวแปรตามคือ ความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคผักปลอดภัย

สูตรในการหาค่าของ ไค-สแควร์ มีดังนี้

$$\chi^2 = \frac{(O - E)^2}{E}$$

$$\chi^2 = \text{ค่าไค-สแควร์}$$

O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)

E = ค่าความถี่ที่ได้ตามทฤษฎีหรือตามที่คาดหวังไว้ (Expected Frequency)

3. การวิเคราะห์ถดถอย (Multiple Regression Analysis) โดยการวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม

การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ซึ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามซึ่งมีสมการดังนี้

เมื่อ

$$Y1 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7$$

Y1 = ความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคผักปลอดภัย

a = ค่าคงที่.....

b_1 ..... b_7 = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปร

ตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว

Y1 = ความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคผักปลอดภัย

x_1 = เพศ

x_2 = อายุ

x_3 = ระดับการศึกษา

x_4 = สมาชิกในครอบครัว

x_5 = รายได้ของผู้บริโภคต่อปี

x_6 = รายได้รวมของครอบครัวผู้บริโภคต่อปี

x_7 = ความถี่ในการปรุงอาหารเองใน 1 สัปดาห์

เกณฑ์วัดระดับสหสัมพันธ์ (บุปผา, ม.ป.ป. : 148) โดยแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ดังนี้

ค่าของ R_{xy}	แสดงว่า
+0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางบวกและสูงมาก
+0.05 ถึง 0.69	ความสัมพันธ์ในทางบวกและมากพอสมควร
+0.30 ถึง 0.49	ความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง
+0.10 ถึง 0.29	ความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ
0.0	ไม่มีความสัมพันธ์เลย
-0.10 ถึง 0.09	ความสัมพันธ์ในทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
-0.10 ถึง 0.29	ความสัมพันธ์ในทางลบและต่ำ
-0.30 ถึง 0.49	ความสัมพันธ์ในทางลบและปานกลาง
-0.50 ถึง 0.69	ความสัมพันธ์ในทางลบและมากพอสมควร
-0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางลบและสูงมาก

โดยความสัมพันธ์ทางลบ (-) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม